

Το δικαίωμα στην ενέργεια

Κυριακή Μεταξά, Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ Γραφείο Θεσσαλονίκης - Ελλάδα

Kyriaki.Metaxa@gr.boell.org

Συζητάμε για την αγορά ενέργειας και την ενεργειακή κρίση με απλά λόγια.
Πώς μπορούν να προστατευθούν οι καταναλωτές;

Energy Democracy Dialogues online event | 14.4.2022

Διοργάνωση:

Μία πρωτοβουλία των:

Σε συνεργασία με:

Το δικαίωμα στην ενέργεια (1)

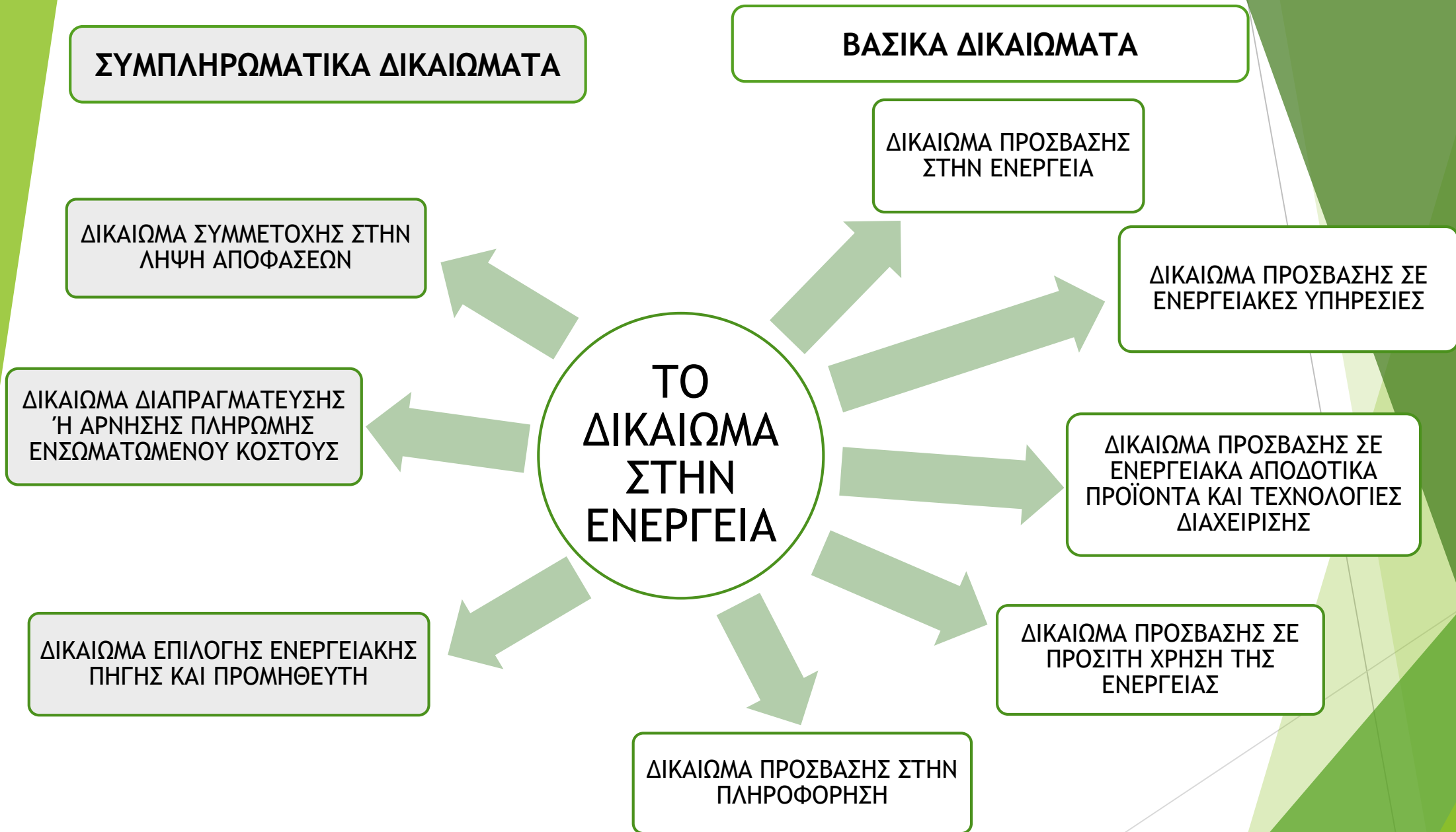
- ▶ Η ενέργεια είναι συνδεδεμένη με όλες τις πτυχές της ζωής μας, χωρίς αυτήν η κοινωνία και η οικονομία μας θα είχε παραλύσει.
 - ▶ Ο Στόχος 7 του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη (SDG7) μιλά για επίτευξη καθολικής πρόσβασης σε επαρκή, αξιόπιστη, οικονομικά προσιτή και βιώσιμη ενέργεια έως το 2030
- ▶ Ήδη από το 2000, οργανώσεις, φορείς, μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, άρχισαν να διατυπώνουν παγκοσμίως, αλλά και στην Ευρώπη, το αίτημα για θεσμοθέτηση της ενέργειας ως βασικού δικαιώματος, όπως είναι, για παράδειγμα, το νερό. Το κίνημα και η συζήτηση γύρω από αυτό ενισχύθηκε και λόγω της πανδημίας και της κρίσης των τιμών της ενέργειας που βιώνουμε τώρα.

Το δικαίωμα στην ενέργεια (2)

- ▶ Ενώ όλοι και όλες μπορούμε να αντιληφθούμε την ενέργεια ως κοινωνικό αγαθό κι όχι μόνο ως εμπόρευμα, στην πράξη τα πράγματα περιπλέκονται κυρίως από την ίδια την φύση της. Για παράδειγμα:
 - ▶ Η ενέργεια, σε αντίθεση με το νερό, που το συναντάμε ως έχει στην φύση, πρέπει να παραχθεί μέσα από μια τεχνολογική διαδικασία που βασίζεται κάθε φορά σε άλλο καύσιμο. Μάλιστα, ορισμένα από αυτά, είναι καταστροφικά πλέον για τον πλανήτη και απειλούν την ίδια την επιβίωσή μας.
 - ▶ Η ενέργεια από μόνη της δεν εξυπηρετεί κάποιο σκοπό, όπως το νερό που το πίνουμε για να ζήσουμε. Είναι όμως απαραίτητη για την κάλυψη άλλων αναγκών και την συμμετοχή στην κοινωνία, οικονομία.

Το δικαίωμα στην ενέργεια (3)

- ▶ Ήδη το δικαίωμα στην πρόσβαση στην ενέργεια, αναφέρεται σε μια σειρά από διεθνή κείμενα και στρατηγικές. Αυτό όμως φαίνεται να μην είναι αρκετό, ειδικά αν αναλογιστούμε το ευρύτερο πλαίσιο της μετάβασης σε μια κοινωνία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και τον μετασχηματισμό που απαιτείται στην κοινωνία και στην οικονομία προκειμένου αυτή η μετάβαση να γίνει με τρόπο δίκαιο και συμμετοχικό.
- ▶ Για να είμαστε σε θέση να καλύψουμε τις βασικές μας ανάγκες και ταυτόχρονα, να καρπωθούμε τα οφέλη της ενεργειακής μετάβασης, χρειαζόμαστε ένα πλαίσιο για το δικαίωμα στην ενέργεια που να λαμβάνει υπόψη και να ενισχύει την ενεργειακή δημοκρατία.
 - ▶ Η επόμενη διαφάνεια περιγράφει ένα τέτοιο πλαίσιο πολιτικής και τα επιμέρους δικαιώματα, βασικά και συμπληρωματικά, που συνδέονται με το δικαίωμα στην ενέργεια.

■ Το πραγματικό
βρίσκεται πάντα
λίγο πιο πέρα
από το επίκαιρο. ■

Χάινριχ Μπελ, 1954

Η συζήτηση γύρω από την κρίση των τιμών της ενέργειας και την προστασία των πολιτών είναι σίγουρα **επίκαιρη**. Στην προσπάθεια μας να ανταποκριθούμε σε αυτήν, υπάρχει ο κίνδυνος να εγκλωβιστούμε σε τεχνολογίες, υποδομές και «λύσεις» όπως η πυρηνική ενέργεια, οι υδρογονάνθρακες ή αγωγοί φυσικού αερίου (π.χ. EastMed), που δεν εξυπηρετούν **το πραγματικό**. Την αντιμετώπιση, δηλαδή, της κλιματικής κρίσης και την ανάγκη για μια δίκαιη ενεργειακή μετάβαση. Εξίσου σημαντικό είναι να μην παραγνωρίσουμε την γεωπολιτική διάσταση της ενέργειας, την στιγμή που στην Ουκρανία μαίνεται ένας πόλεμος κι όλοι ζούμε υπό πυρηνική απειλή.